

Nr. 271 *** NIEUWS VAN HER EN DER *** oktober 2018

Uitgave van het Afrika-Europa Netwerk. E-mail: cubr@knr.nl

Web: www.afrikaeuropanetwerk.nl

ING financiert land grabbing

SOCFIN is een multinationaal bedrijf dat is gespecialiseerd in de winning van rubber en palmolie voor industrieel gebruik. Het heeft meer dan 180.000 hectare plantages onder haar hoede, voornamelijk in Afrika. Het bedrijf ligt onder vuur van NGO's die onderzoek hebben laten doen naar de impact van haar activiteiten op de bevolking en de leefomgeving in de regio waar het actief is. ING financiert SOCFIN.

Vanuit lokale gemeenschappen in landen waar SOCFIN actief is, groeit het verzet. Er zou sprake zijn van een vorm van *land grabbing*. Ruim twee jaar geleden nam een aantal Belgische NGO's daarom het initiatief tot een gesprek met de ING over de financiële dienstverlening aan SOCFIN. In februari 2017 vond een eerste bijeenkomst plaats, waarin werd gesproken over het beleid van de bank ten aanzien van land grabbing en voedselzekerheid. Een maand later vond een tweede bijeenkomst plaats waaraan ook een delegatie deelnam van gemeenschappen in Sierra Leone die direct te lijden hebben met SOCFIN. ING beloofde om informatie hierover door te spelen aan het hoofdkantoor in Nederland. Tevens beloofde men om binnen zes weken een plan van aanpak klaar te hebben voor SOCFIN. Maar deze belofte werd niet waar gemaakt. Tijdens een derde gesprek met ING in juni 2018 liet de bank weten dat SOCFIN een nieuwe lening, de vijfde inmiddels, zou worden verstrekt van 15 miljoen, bedoeld om te komen tot een beter maatschappelijk verantwoord ondernemingsplan. Het laatste overleg tussen ING en NGO's vond begin oktober jl. plaats. Maar uit niets bleek dat de ING van plan is iets te doen met de informatie die door de NGO's is verstrekt. De coalitie wil nu openbaar maken hoe financiering van bedrijven als SOCFIN indruist tegen de sociale en ecologische doelstellingen die ING zegt te eerbiedigen. Op 23 oktober vindt daarom een publieke actie plaats bij het ING hoofdkantoor te Brussel. (Bron: AEFJN)

De grote kleinschalige energietransitie in Afrika

Volgens cijfers van het Internationaal Agentschap voor Energie (IEA) is minder dan veertig procent van de Afrikaanse huishoudens aangesloten op een elektriciteitsnetwerk. De rest zit in het donker of behelpt zich met dieselveslindende generators, kerosine-lampen of kaarsen. Dat is niet alleen duur, maar werkt ook milieuvervuiling en longziekten in de hand. Maar er is verandering op komst...

Toegang tot elektriciteit maakt een wereld van verschil. Maar de kosten om centrale elektriciteitsnetwerken op te zetten in Afrika zijn gigantisch. Het energieprobleem lijkt echter niet langer onoverkomelijk, nu zonne-energie aan een opmars bezig is. Anders dan voor bijvoorbeeld de opwekking van hydro-energie is er voor zonne-energie weinig grote

infrastructuur nodig. Hoewel er wel degelijk projecten zijn waar zonne-energie grootschalig wordt gewonnen (zoals de Zagtouli-zonnecentrale in Burkina Faso, de grootste van West-Afrika, waar 130.000 panelen een capaciteit van 33 megawatt genereren), lijkt kleinschaligheid de toekomst te hebben. Dan gaat het bijvoorbeeld om een gezin dat simpelweg een zonnepaneel op het dak van het huis legt en er een batterij aan koppelt. De opwekking dient om enkele apparaten te laten werken. Er hoeft dus geen duur kabelnetwerk te worden aangelegd. Het gezin is ook niet meer afhankelijk van diesel voor een generator of van wegwerpbatterijen. En ook heel belangrijk: de opgewekte energie is duurzaam.

Honderden bedrijfjes spelen in heel Afrika gretig in op de gigantische vraag van Afrikaanse huishoudens en het overweldigende aanbod van energie uit de zon. Daarbij speelt een rol dat de zonnepanelen nog nooit zo goedkoop waren en elektrische toestellen nog nooit zo zuinig.

Niettemin blijven er vragen en uitdagingen. Zo is de vraag of het vermogen van al die zonnepaneeltjes wel voldoende zal zijn om het continent van genoeg energie te voorzien om echt een sprong voorwaarts te maken. Enkele nationale overheden, zoals in Nigeria, zijn in ieder geval hard bezig het gebruik van deze systemen te promoten als een slimme en duurzame vorm van energievoorziening. (Bron: MO, (ARNE GILLIS), 23/9/2018)

‘Schone apparaten’ o.k., nu nog een schone winning van mineralen

Wereldwijd neemt de vraag naar kobalt razendsnel toe. Goed voor de transitie van fossiele brandstoffen naar schonere energie. Maar de mijnbouw is vaak een bron van ellende voor de directe omgeving.

Kobalt is een bestanddeel van de batterij van smartphones, laptops en tablets. Ook de batterij van elektrische voertuigen bevat kobalt. Terwijl vorig jaar de waarde van ruwe grondstoffen gemiddeld met vier procent daalde, steeg die van kobalt met maar liefst 120 procent.

Mensenrechtenorganisaties stelden al vaker de omstandigheden waarin de ontginning plaatsvindt aan de kaak. Vaak is sprake van uitbuiting en kinderarbeid. Ook de gezondheidsrisico's baren hen zorgen. Onderzoekers van de KU Leuven en de universiteit van Lubumbashi deden onderzoek in de Congolese mijnstreek voor kobalt. Zestig procent van alle kobalt komt uit Congo. De onderzoekers analyseerden de urine- en bloedstalen van de bewoners in een gebied met kleinschalige kobaltmijnen. Daaruit bleek dat zij een veel te hoge hoeveelheid kobalt in hun bloed en urine hebben, dat hun DNA vaak beschadigd is, wat de kans op kanker en andere aandoeningen verhoogt. En er zijn aanwijzingen dat bij kinderen van mijnwerkers een groter risico bestaat op aangeboren misvormingen.

Mijnbouw vindt vaak plaats onder gevaarlijke en ongezonde omstandigheden. Mijnstof stuift op en dwarrelt neer in de omgeving. Rivieren zijn vervuild en de vissen en gewassen in de buurt van mijnen raken besmet. Zo maken toxische metalen deel uit van het dagelijks dieet van de bewoners. Hoewel de Congolese overheid op papier richtlijnen heeft om de vervuiling te beperken, worden die in de praktijk weinig toegepast. De corruptie en stateloosheid maken de toepassing en handhaving van milieuwetten zo goed als onmogelijk. Preventieve maatregelen zijn mogelijk, maar kosten geld. Van de gezondheid van de bewoners en delvers liggen de mijnbouwbedrijven en producenten niet wakker. Hoewel de prijs van kobalt op de wereldmarkt snel stijgt, merkt de Congolese delver hier weinig van. Zoals zo vaak in de grondstoffenindustrie leveren de winsten de mensen die helemaal aan het begin van de keten staan weinig op. (Bron: MO (Elien Spillebeen), 21/9/2018)